

SZERKESZTŐSÉGI IRODA:
Széchenyi-utca,
(csizmadiaszin alatt.)

Névtelenül beküldött és bérmentetlen
levelek nem fogadtatnak el.

Nyitltéri cikkek garmond sora
után 30 kr. fizetendő.

SZOLNOK-DOBOKA

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 6 frt — kr
Fél évre 3 frt — kr
Évnyegyre 1 frt 50 kr
Községeknek, egészévre előfizetve
5 forint.

HIRDETÉSI DÍJAK:

egy 30 négyzetű cm-tért elfoglaló egyszer
hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden
beigattatásnál 30 kr.

Megjelenik minden vasárnap.

Két verseny.

Deés. 1886. szeptember 17.

Megyénk gazdasági egyletének mához egy hét folyó hó 26 és 27 én nagy napja lesz. E napokban fog megtartatni azon két verseny, melyet közgazdászunk két főtényezőjének érdekében rendez.

Az egyik az ugynevezett ügető verseny, mely széles értelemben a lótenyésztés érdekében is történik, melyre megyénk lótenyésztői közelebből lapunk harmincznegyedik számában föllettek ismételt hiva.

A másik vagyis az ekeverseny 27-én délelőtt fog megtartatni. Ez az mely még szélesebb körben kell hogy érdekelje a kis és nagy gazdát egyiránt, mert a szemtermelésnek első föltéte a talaj jól elkészítése, vagy a jó szántás, és ezt az eke szerkezete és annak minősége föltételezi, határozza.

Az igaz, hogy még lehetnek gazdáink közt, kik nem helyeznek elég súlyt a szántás fontosságára, azon hitben vannak, hogy a szántás egyedüli célja a talajt a vetőmag befogadására alkalmassá tenni; pedig itt fő feladatunk, hogy növényeink számára kedvező, gyomtól tiszta és kész felvehető tápszerekkel ellátott helyet készítsünk.

A czéllal kell tisztába jönnünk, hogy annak elérésére megfelelően megválaszthassuk eszközeinket. Annál is inkább, mert a gondos talajmivelés értékét már 2000 évvel ezelőtt is ismerték, mi Pliniusnak a következő elbeszéléséből is kitűnik:

„Furius Chresinus nevű romai földmivelő gazdagabb termései miatt, melyek éven kint földjeit diszíték, szomszédjai irigységét költötte fel. Hogy ő kisebb területű birtokán többet aratott, mint ezek a nagyobb, nézetük szerint nem lehetett természetes dolog kifolyása és miután több rendbeli váddal illeték, mint varázslót perelték be. Spurius Albinus curuli aedilisének, kinek törvényszéke elé az eféle panaszok tartoztak. Midőn a tárgyalás napja megérkezett, meg-

jelent Chresinus erős gyermekei kíséretében, kiknek karjaik, mint az övéi az erős munkáról tanúságot tettek; ezeken kívül még nehéz kapáját és ekéjét, valamint két jól táplált bikáját hozta volt magával. Rövid, de eredményteljes vedőbeszédjében kíséretére mutatta, azt mondá: „Ime ezek az én varázs eszközeim! Ezeket elhozhattam ugyan tinektek, de nem azon veríték cseppeket, melyekbe munkám került, sem álmatlan éjjeleimet.” Plinius pedig hozzá teszi: „Ily beszéd tökéletesen megegyezik elődjünk nézeteivel, a kik azt szokták mondani: a gazda szeme termékenynyé teszi földjét.”

Kétezer évvel ezelőtt ismerték már a talajmivelés milyenségének nagy jelentőségét és nálunk e legelső tőlünk függő feltételt a jó termésnek nem akarjuk ismerni, nem akarjuk méltányolni.

Legtöbb helyen vetéseink ritkák, silányok; mert gyommal teltek, melyek azon táplálékot emésztik és azon tért foglalják el, melyet veteményüknek kellene kihasználni. Nem akarjuk tudni, hogy mindezeket segíthetünk a jól és ésszerűen keresztül vitt talajmivelés, a szántás által.

Szamtalanszor gyenge, hiányos munkát végző faekével kinozzuk állatainkat és elhíttjük magunkkal, hogy a vaseke nálunk nem használható, szemet hunyunk e boldogító hitet megczáfoló és szemeink előtt lévő példák előtt.

Lehet-e jellemzőbb példa arra, hogy megyénk — mely csaknem kizárólag földmivelő megye — mennyire kezdetén van a haladó gazdálkodás abc-jének. Megeczáfolhatatlan adatokat birunk, hogy Franciaország hektáronkénti gabona termése az utóbbi évtizedekben 26—39 % fokozódott és e jelenség oka első sorban a tökéletesebb ekék elterjedése óta észlelhető, alaposabb talajmivelésben keresendő.

Nem az irigyelt alföld adja holdankint a legnagyobb átlagos hozamot, hanem hol

a gazdasági cultura és ezek közt a talajmivelés fejlettebb, ilyenek a nyugati megyék. Hozzunk e saját megyénkbeli fel példákat! mert hisz nálunk is vannak Chresinusok, csak akarnunk kell, hogy felismerjük őket.

A czél elérése függ a helyesen megválasztott eszköztől. Egy jó szántásnak nem-e elengedhetlen eszköze egy jó eke?!

Hogy czélt érthessünk, birnunk kell az eszközzel; birnunk kell viszonyainknak megfelelő ekével.

Ennek lehetővé tételére törekedett megyénk gazdasági egylete, midőn a közóhajnak engedve elhatározta, hogy f. évi szeptember 27. d. e. a kozárvári országút mellett, a gyárosok ekéivel ekeversenyt rendez. 24 darab különböző szerkezetű és minőségű eke fog működésben bemutatatni, melyek mindegyike megvehető, vagy a helyszínén megrendelhető lesz, — hogy a gazdálkodó kiválaszthassa talajviszonyainak legjobban megfelelőt és ne legyen kénytelen reklamoknak engedve — esetleg csalódni. E verseny fogja megmutatni, hogy mely ekék lesznek hivatva a még gyakori faekét pótolni és az eszközt megjelölni a czél eléréséhez.

Azon gyakorlati intézkedést, hogy a versenyen kitüntetett ekék közül az egylet tagjai közt leendő ingyenes kisorsolásra megvásárol 200 frt, értékűt, továbbá, hogy a versenyben résztvevő ekék el is adatnak, csak üdvözölhetjük; mert alkalma nyílik gazdáinknak arra, hogy eke szükségletüket Deésen a sok közül megválaszthatják és beszerezhetik.

Hogy a bejelentett számos eke (24 drb) sőt mint értesülünk egy legújabb szerkezetű hegyi sorvető gép is lesz bemutatva, hogy ezek érdekes és tanuságos versenyt ígérnek, tán mondanunk sem kell.

Mindezeknek utána feleslegesnek tartjuk, kisebb és nagyobb birtokosainkat, szóval megyénk gazdaközönségét ezen két verseny fontosságára felhívni.

A „SZOLNOK-DOBOKA” tárczája.

Visszaemlékezések.

Szászország a multban. — Halle és intézetei. — A beefsteak és a gulyáshus. — A fegyintézet. Köthen. — A francia és a magyar. — Magdeburg és Deés. — A német nagy síkság és az Alföld. — Vittenberg. — Luther Márton. — A vártemplom. — Egy cserfa.

XVIII. Lenni? . . . vagy nem lenni? . . . A dán királyfi e tépelődését láttuk a drezdai színházban a Devrient mesteri alakításában. A lenni és nem lenni Damoklesz kardja függöt többször a szász királyok felett, kik a lelkiismeret szabadságának rendületlen hivei valának, kik a politikában a morális elveknek hódoltak. Előbb a harmincz éves háboru után, később a napoleoni hadjáratra a hatalmassá lett győzők, kisebb nagyobb részét szakaszták el e szép országnak, melyet a porosz junker politika magának szerzett meg. Halle, e kis de intézetei által nagy város is így került a porosz fennhatóság alá. Nevezetes benne az árvaház, melynek Franke a buzgó pap hét tallér kegyes adományból tette le alapját a mult század elején, ma már mintegy ezer szerencsétlen árva fiú és leány gyermeket ment meg az elzüléstől s ad vissza a társaságnak. A hoszszában nagy főépület, melynek elején van az alapító ülő ércszobra a kiegészítő melléképületekkel egy községet képezne, a melynek lak- és tanszobáiból kilépő gyermekcsereg, mint egy népes vásárlépi el a közel tért. Egyeteme is jó hirben áll, melyet a nem költséges életmód miatt a felső

magyarországi tótdiakok szoktak inkább látogatni. Ez alkalommal is már szép számmal voltak, kik büszkén mondák, hogy „tót zember, de magyar hazafi vagyok”, s ezek közt nem egy vala, ki irodalmunknak kitűnő bajnoka lett. Az est beálltával kölcsönösen valánk egymásnak vendégei, s a sörös kancsóval megrakott asztal mellett kedélyesen folyt az ismerkedés, midőn a vacsorát felhozva előnkbe tévák a páralgó „beefsteak”, szeletet, nem nagyon örvendünk ez első találkozásnak, melynek nyersségét még a nem kevésbé füstös szilva szegély sem volt képes kedvelté tenni, s annak fogyasztása közt kifejtett pár beszéd alatt, — a nélkül — hogy az európai egyensúlyt kockáztatná meg lett állitva, hogy az általunk előnybe részesített gulyáshussal szembe az angol marhaszelet egy felséges nemzetközi étel, míg a gulyáshus csak egy szűkköre szorított „betyár eledel”. Nem vagyunk gourmandók, de ez élvezni szerető világban nem tartottuk a világhírű szeletnek e bemutatását feleslegesnek, annál is inkább, mert ez által külföldön vala szerencsénk egy hazai indospoé-t ugynevezett csömört, orvosi műnyelven „csorvás” állapotot kapni.

Az utazónak nagy előnye, hogy nem igen van ideje „gyengélkedni”, mert az egymást felváltó jelenségek és tárgyak egészen elfoglalják, főleg ha oly meglepő épület merül fel előtte, mint az e város felső végén, az az új színezett téglából rakott emeletes épület, szeszélyes tornyai-
val, bízar fülkéivel s egészben meglepő szokatlan stíliu építéssel, melyet látva sietünk e megnyerő külső épület rendeltetésével megismerkedni. De

a mily kellemes benyomást tett első látása, s a mely élénk az azzali megismerkedési vágy: épen oly lehangoló s visszatetsző, midőn megtudjuk, hogy az egy országos fegyintézet. Az igazgatót fölkeresve, egy órai várakozás után vezetett be s ismertette meg Poroszországnak ezen híres halgatási rendszerre berendezett fegyintézetét. Közepén a két nagy munkaterem, melyben a fegyenczek háttal befelé körben ülve, mindenki az előtte lévő anyagon dolgozik, de borzasztó az az örökös csend, melyet csak a tű, vagy más munkaeszköz tompa, alig hallható zaja zavar meg. A kör közepén állott a felügyelő, a két végén a párhuzamosan menő kis — miként Csemegi mondá Zárkák — adják szállásukat. Miként az igazgató mondá, még nem volt példa reá, hogy a kiszabadult visszakerült volna, s midőn a fegyenczek nemzetisége fölül tudakozódánk, oldalaslág mutata egy egyénre s halkán adá tudtunkra, hogy az egy magyarországi szabó legény. És mi nekünk midőn már a vaspálya felé sietünk is lelkünkben volt a gondolat, mily szép épület, de benne hány sötét cselekedet; mily borzasztó ez erőszakolt némaság, mily rettenetes több mint tantulusi kín: az emberi szervezet egyik legnemesebb, mondjuk isteni tehetségének lebilincselése által adni elégtételt, a tiprótt erény, a letapodott törvénynek! . . .

Köthen, itt vált el tőlünk egy utitárs, kivel e vasútvonalán megegyezszer találkozánk, ki a coupe egyik szegletébe komoly egykedvűséggel ült, s ha a német konduktor hivatalosan kérdést intézett hozzá, mindannyiszor rövid de udvariasan francziául válaszolt, itt kiszállva a szükséges hor-

A közigazgatási bizottság ülésterméből.

A megyei közig. bizottságnak folyó hó 9-én tartott ülésén elintézték ügyek közt alig volt olyan, mellyel elvi jelentősége vagy közérdekű volta miatt e téren bővebben foglalkoznunk kellene.

Báró Bánffy Dezső főispán-elnök ömlga az ülést megnyitván, Báró Diószegi Géza főjegyző egy pár fegyelmi ügyről tett jelentést. Bándi György aljegyző az ülésen kívül és különböző bizottságok által elintézték ügyről szóló elnöki jelentéseket adta elő. Ezeknek tudásul vétele után Incze Kálmán kir. főmérnök előadása rendén az állami utakra kihordott kavicsalmok számbavételére a közl. miniszter ur által kiküldött bizottságban résztvenni Simon Kálmán közig. bizottsági tag kérését fel. Hallottuk, hogy a Szamosbalpartján Szurduk-felé vezető út 1887. évben teljesen kiépítették és megnyitatták. Továbbá, hogy a megyei útkaparók egyenruhát kapnak. Bruszt Ignác kir. ügyész a törvényszéki fogház állapotáról tett jelentést. E szerint a rend, tisztaság és fegyelem kifogástalan. A foglyok közt meghonosított háziipar: a kosárfonás. Placintár Ödön aljegyző katonai ügyeket referált. Voith Gergely közigazgatási előadó a községi faskolák állapotáról tett jelentéseket.

Halász Ferencz kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy több izr. anyakönyvvezető választás s ezek közt a deési is jóváhagyatott. Előterjeszti Deés városnak a cziczhegyi tankötelesekre vonatkozó jelentését, melyszerint ezeknek a fennálló elemi iskolákba beiratások megtörtént. A városi tanács felhivatik, miszerint ellenőrizze, hogy ezen tankötelesek ne csak beiratkozzanak, hanem az iskolába tényleg járjanak is.

Márkus János tisztügyész havi jelentésének tudásul vétele után Pál István kir. adófelügyelő több adóleirást és ingatlan végrehajtás elrendelését javasolta s ezek a javaslat értelmében elis rendeltettek. Havi jelentése rendén 181 község előljáróság ellen az adóbehajtás elmulasztása miatt a felelőség kimondatott azon hozzáadással, hogy ha 15 nap alatt mulasztásukat jóvá nem teszik a mulasztó előljárók terhére állami adóvégrehajtók alkalmaztatnak.

Szarvadi Pál kir. tanácsos-alispán betérjeszti az állam ellenes tanokat hirdető tankönyvek és térképekre vonatkozólag a miniszterhez felterjesztendő felirat szövegét, mely elfogadtatott. Havi jelentésében kiemeli, hogy a közigazgatási ügymenetet gátló körülmények elő nem fordultak, a közhangulat teljesen nyugodt, a személy és vagyonbiztonság feltűnő módon megtámadva nem volt.

dár után szép németiséggel kérdezősködött, s egy közbejött incidens következtében kijelenté, hogy ő egy elszármazott, s megköveteli, hogy mindaz, kinek véle ügye van, vele francziául beszéljen. Mikor hat át minket a nemzetiségünkre nézve ezen nemes becsőnézet, bár saját hazánkban, bár alárendeltjeinkkel szemben?!

Ezen csinos kis város vasúti központ, honnan egyenes vonalban Magdeburgba mehetni. Ohajtottuk volna e nevezetes várost megtekinteni, hol a hárminczéves háború alkalmával a benne erős posztót vett protestánsokkal együtt, Tilly ez osztrák vezér, azt nemcsak romhalommá lövette, hanem annak lakóssait, a védtelen nőket, a tehetetlen öregeket is csaknem mind kardra hányatta! És itt eszünkbe jutott, hogy éppen ez időtájt szülővárosunkat Deést Karaffa osztrák generális hasonló bosszútól vezéreltetve dulta fel, s a mit ő meghagyott éppen egy századra Bászta György pusztította tüzzel, vassal, bár nem volt vár erősség, legfőkébb az apróbata törvény értelmében „erős palánk kerttel“ volt bekerítve.

Külömben, ha visszaemlékezéseink során a nem régmúlta szállunk, egy negyedikre is találunk Hajnabán, s ezt nem az aradi és nem a pesti újpülete vértanúinak sötét árnya mondja, hanem Brescia, e szép olasz község az „Italia unita“ lelkes honfiai és honleányaira oly bosszúval tört, hogy annak hírére a civilizált világ elszörnyedett!

Célunkat megközelítőleg e központi vasúti állomásból északra vettük utunkat, s itt csakhamar feltáru előtűnik a német nagy síkság, mely

Dr. Gajzágó László m. főorvos havi jelentéséből hallottuk, hogy megyénk néhány községben s különösen Pojnicza községben a szemeses köthártyalob megbetegség elszomorító mérvben lépett fel s e miatt csak ezen egy községből 60—70 egyén áll kórházi ápolás alatt s már többen látásukat teljesen elvesztették. E járvány elfojtására a kellő intézkedések megtették. Végül még Anka Péter árvaszéki elnök terjesztette elő havi jelentését s ezzel az ülés 6 órákor véget ért.

VEGYESEK.

— **Színházunk megnyitása** iránt a vidéken nagy érdeklődés mutatkozik. Több helyről kaptunk leveleket, melyekben kérdezősködni a megnyitás ideje és módjáról. Ezekre ez időszert csak annyit írhatunk, hogy a színház belsejében szükséges kárpitos munkákat felvállalt b.pesti kárpitos csödbbe juttván, az igazgató elnökség kénytelen volt újjáalakozót keresni; e miatt az október elejére terelt színház megnyitását elhalasztott, s valószínűleg november első napjaiban — a mikorra az újjáalakozó a munkák befejezésére magát kötelezte — fog megtartatni. — A színház műkedvelő előadók sokkal nyitattik meg. A megnyitási ünnepélyességek sorrendje még véglegesen megállapítva nem lévén, azok részleteiről olvasóinkat ez alkalommal nem tájékozhatjuk. — Hallomás szerint lesz bankett és talán bál is.

— **A gazdasági egyesület** azon tisztelt tagjait, kik tagsági díjakkal ez évre még hátralékban vannak felhívja a pénztárnoki hivatal, hogy azt szeptember 25-ig annál is inkább egy. pénztárnál befizessék; mert ellenkező esetben elesnek a küszöbön lévő verseny alkalmával az ingyen sorolás által nyújtható szerencsétől.

Eladó ojtványok. Gazdasági egyesületünk kertjéből folyó és jövő év tavaszán a következő nevű ojtványok fognak áruba bocsátatni: 118 drb Batul, 93 drb Pónyk, 14 drb Grevensteini, 7 Masauski, 6 a. arany parmen, 19 Casseli nagyrenet, 15 ánánász renet, 22 Bánffy Pál alma stb. összesen 601 drb. Darabjának ára 20 kr. Előjegyzések mielőbb kéretnek, mert 3—4 éves ojtvány készlet a megrendelők közt aránylagosan fog megosztatni.

— **A nagyilondai állami elemi iskolában** a beiratások szeptember 15-én kezdődnek, — a tanítás pedig október 1-én. A tandíj 50 kr, beiratási díj 25 kr.

— **A nagyszebeni m. kir. postaigazgatóság** több posta Cariolkoosik szállítására pályázatot hirdet. A pályázati hirdetményt az érdeklődők e lap szerkesztőségi irodájában megtekinthetik.

— **Határnapok.** Szept. 25 d. e. 1 óráig jelentkezési határidő az ügétő versenyre. Szept. 26 d. e. 11 órákor a nagyszebeni mellett kanca-csikó díjazás. Szept. 26 d. u. 3 órákor ügétő verseny kezdete. Szept. 27-én d. e. 8 órákor ekeverseny kezdete, d. u. ingyen sorsjegyek kibuzása.

— **Az önkéntes tűzoltó egyesület** parancsnoksága folyó hó 26-án osztja ki azon tagjainak, kik 10 év óta állanak szolgálatban, a szolgálati érdemeket. Ez alkalommal szűkebb körű, csupán kebli

ünnepélyességeket tart a városház udvarán, melynek szük volta miatt csakis korlátolt számú vendégek fognak jelen lehetni.

— **Lapunk** múlt számában írtuk, hogy főispánunk br. Bánffy Dezső törvénytisztelekre tanította a bukovinai osztr. fennhatóság alatti bíróságot és esendőrséget. E cselekedeteért az osztr. belügyminiszterium körözteti a bárót, hogy ha osztrák területen érik hát fogják el a zsandár urak mint olyat, a ki „hivatalos hatóság ellen követett el erőszakot“. Aztán állítsa valaki, hogy az osztráknak rossz guszta van!

— **A deési iparos ifjak önképző köre** folyó évi október hó 3-án d. u. 3 órákor rendkívüli közgyűlést tart az Európa szálloda emeletén bérelt helyiségben melyre a kör alapító, pártoló és rendes tagjai ezennel meghivattak. Tárgysorozat, 1., elnök Debreczeni István elnöki tisztjéről lemondásának betérjesztése, s ezzel kapcsolatosan új elnök választása. 2. Indítványok; melyek a közgyűlést megelőzőleg két nappal az elnökhöz írásban beadandók. 3. Jegyzőkönyv hitelesítő bizottság kiküldése. Sequens József, első alelnök.

— **Időjárásunk** csaknem egy hó óta derült száraz és a délkörűli órák csaknem égető forrók. A szárazság nagy, úgy hogy a kutakból is kezd a víz kifogyni. A már is készt őszit vetést a szántóföldek csontkeménysége miatt megtenni nem lehet. A közelebből ugyan egy párszor megkísérté az ég rögtönösön felvonult felhőiből az óhajtott esőzésbe részeltetni, de a csakhamar megindult szél szétűzé a fellegeket, s jelesen e hó 16 est végén is, de ha nem is volt az esőben óhajtott részünk, legalább ennek következtében légikkasztó hőmérséke alászállott. Tegnapra viradólág éles der volt, mely az érzékenyebb növényeket leforázta.

— **A múlt héten** a gabna ára mind a bel- földi mind a külföldi nagyobb piacokon tetemesen esett, mert nagyobb a kínálat mint a kereslet. A mi piacunkon a közelebbi hetivásáron a nagy behozatal mellett is a gabna minden neme régiebb árban elkelt, s főleg a zabot szedték a spekulánsok 40—45 kron.

— **A kolozsvári atletikai Club** titkára: Kuszkó István, folyó év szeptember hó 17-dikén Deésen átutazva, mint töle értesülünk, a Club tagjai folyó év október 10-én verseny gyaloglást szándékoznak rendezni Deésre. S ez alkalommal a vonattal kiránduló Club tagok — mérsékelt díj mellett — az alsó sétatérre nyilvánosan, este pedig az Angol szálló nagytérképében rendezendő zárkörű táncmulatság, tánc szünetei közt különféle versenynemek bemutatásával fognának élvezetet szerezni közönségünknek. Rövid időn e tárgyban értekezlet fog tartatni a helybeli ifjuság által, mely alkalommal meg fog állapittatni a teljes program.

— **Kellemetlen olvasmány** az, melyet minden hirlap nyújtani kénytelen közönségének. Kholera-híreket kell följegyezni a fővárosból.

— **A bolgár kérdés.** A nagy hatalmak hajlandók elismerni a bolgár regensséget s egyik másik követ már meg is kapta az erre vonatkozó utasítást. Az oroszbarát párt fölbátorodott, de Sándor hívei még nem kapitulálnak. Kitűnt ez a nemzetgyűlés megnyitó ülésén. Stambulov jelentette Sándor lemondását s ennek okát: hogy Bulgária ismét barátságos viszonyba juthasson. A képviselők közt, azonban ez a gondolat még nem uralkodott valami nagyon, mert a regensség jelentésének felolvasása után fölkel Wolesev ruszcsuki képviselő s így szól: „Első gondolatunk a távol levő fejedelmé legyen. Eljen a fejedeleml! A képviselők tulnyomó többsége fölállt s perczekig tartó viharos taps és éljenzés hangzott, mely kellemetlenül fogja érinteni az orosz füleket.

— **Apró hírek.** — **A zentai csata** 189-évfordulóját méltó kegyelettel ülte meg a város lakossága. „Te Deum“-ra vonultak, honnan a történelmi nevezetességű Eugén-szigetre mentek. Kompokon és dereglyéken eveztek lefelé s a szigeten 120 terítékű diszlakomához ültek. — **A verseci méhész-gyűlés** megnyit. Sok vendég érkezett Délmagyarország számos helységéből s az érkezőket a rendező bizottság meleg üdvözléssel fogadta. — **Több ezer** zarándok volt jelen a radnai templomban, midőn a tűz keletkezett. A leirhatatlan zürzavar, rémület és tolongás emberáldozatot követelt. A halottak száma tizenöt, majdnem mindannyian sváb bucsusok. — **Kismarton hegyen**, a hercege Esterházy-féle uradalom zárgondnoksága szervezett új leányiskolát, melyet apácák kezére bízta s ez iskolával kapcsolatban

kisdédóvó intézetet is. — **A szomolnoki** kénbányában, mely állami vagyont képvisel, hetek óta tűz pusztít, mindinkább nagyobb mérveket öltve. — **Kassán** három heti tikkasztó hőség és szárazság után óriási felhőszakadás volt. — **Két francia** tökepenzes járt közelébb Aradmegyében, hol nagyobb birtokot akarnak venni mintagazdaság berendezésére. — **A zolyomi ev. esperesség** gyűlése elhatározta, hogy a dunáninnyi egyházkerület új felosztását fogja kérni, a pansláv üzemek megszüntetése végett. — **Nagyvárad városa** nagy költséggel igen czélszerűen berendezett s épületekkel, vendéglőkkel, kutakkal ellátott lóvásártér létesített. — **Szegeden** a házkrisis mindinkább nő s most ismét 120 ház van árverésre kitűzve. — **A galíciai** nagy hadgyakorlatok végződnek. A király ő felsége a főbb csapat-parancsnokoktól el akarván bucsuzni, a főbb tisztek közelébe gyűlnék. — **Az osztrák ministertanács**, bécsi hír szerint, olyanforma határozatot hozott, hogy a magyar kormány a vámtarifára vonatkozó jegyzéke visszautasíttassék. — **Héring-jubileum** volt a napokban, ekkor ötszáz éve, hogy feltalálták a módját, miként kell a héringet besózás által konzerválni s külföldi forgalomra alhalmassá tenni. — **Battenberg Sándor hercegről** azt írják, hogy ama két millió rubelt, melyet a mostani cárnő anyjától örökölt s melynek eddig csak kamatait élvezte, most kikérte az orosz állampénztártól. — **Vilmos császár** gyöngülő idegeit megviselték a strassburgi ünnepélyek, mert a további ünnepélyeségeken, udvari ebéden s színházi diszeloádáson nem volt jelen s a vasárnapra kitűzött fogadtatást is elhalasztották. — **Régi tervet** elevenítenek föl Rómában, hogy a tyrrheni tengert csatornával Rómaig vezessék. — **A trafik-dohány**, ugy látszik, a muzulmánoknak nincs inyökre: a török monopoliumtól bérli részvénytársaság, melynek élén a Rotschild-cég áll, két év alatt 29 millió frankot veszített.

KÖZGAZDASÁG.

Néhány őszinte szó

a magyar gazdák jégbiztosító szövetkezetéről.

Körülbelül egy hete annak, hogy egy tisztes úri ember, nyomtatványoktól duzzadó zsebekkel, felkeresett szerény falusi hajlékomban. Én az „Első magyar általános biztosító társaság” megbízottja vagyok, és felkérem uraságot arra, hogy lépjen be a „magyar gazdák jégbiztosító szövetkezetébe”, és írja alá a következő nyilatkozatot. Itt vannak az alapszabályok, itt a nyilatkozat! méltóztassék átolvasni!

„Jól van, uram! hagyja itt nálam az iratokat, áttanulmányozom azokat, s pár nap múlva megadom a választ. Én amugy hevenyében nem szoktam határozni!”

„Bocsánatot kérek, de az iratokat itt nem hagyhatom; szigorú utasításom van ezen irányban. Megfontolásra adhatok időt, de nyomtatványaimat magammal viszem.”

„Ugy! Tehát önök egyelőre bujkálnak a nyilvánosság előtt! Isten velünk!”

Pár nap múlva megkaptam a nyomtatványokat. Egy az „Első magyar” versenyző társaság ügynöke küldötte meg nekem azon kommentárral, hogy a konkurencia vitális érdekében fekszik az „Első Magyar” nyomtatványainak a terjesztése.

Vasárnap szeptember 5-én, tekintélyes fővárosi lapokban, így a „Pester Lloydban” és az „Egyetértésben” cikkek jelentek meg, melyeket nagy érdeklődéssel olvastam el. Megvallom, én egészen más következtetésekre lyukadtam ki, mint az igen t. cikkező urak s kötelességemnek ismerem: eltérő felfogásomat és nézeteimet a nyilvánosság elé hozni. Itéljen azután az érdekelt gazdaközönség.

A tervezett szövetkezett czíme: „magyar gazdák jégbiztosítási szövetkezte.” Azt kellene ebből következtetni, hogy itt egy önállóan működő, külön és független szervezettel bíró szövetkezetről van szó. Nem oda Buda! A szövetkezet nem egyéb, mint az „Első Magyar” függeléke, az „Első Magyar” kezeli, az „Első Magyar” igazgatja, a mérlegeket az „Első Magyar” készíti és az „Első Magyar” közgyűlése hagyja jóvá, a költségeket az „Első Magyar” állapítja meg és hajtja be, egy szóval: a lényeg az „Első Magyar”, a szövetkezet pedig pusztá czim és pusztá lég. Igaz,

hogy a szövetség élén egy elnök, két alelnök és 42 tanácsos fog állani és ezen szomorú 45 levente volna hivatalba az ellenőrzés gyakorlására. De hát őket is az „Első Magyar” igazgatósága által javaslatba hozottak közül s így természetesen, a ki kellemetlenkedni vagy függetlenkedni akar, megkapja a konzilium abszolutit. A szövetkezet tagjai pedig lesznek egyszerűen az „Első Magyar” biztosított felei, azon különbséggel, hogy eddig fizették az egy évi díjat egyszer, ezentúl fizetni fogják minden valószínűség szerint kétszer, a régi rendszer szerint kötelezve valának egy évre, az új boldogító rendszer szerint kötelezve lesznek, az utódokra is terjedő obligóval, a sommás eljárás terhe alatt 12 egymásután következő évre.

No de hát van az éremnek másik oldala is. Lehet nyereség is.

Az „Első Magyar” a brutto díjakból mindegyiknek levon magának 5 százalékat, mitől egyúttal a szövetkezet végkép elbucsuzik. Levonja továbbá a jutalékokat saját belátása szerint, a kezelési költségeket a díjbevétel arányában, a kárfelvételi kiadásokat saját felszámítása szerint, felvételi és kifizetési károkat a közös kasszából saját megállapítása szerint; a mi megmarad, képezi a nyereséget. Gaudeamus igitur!

A nyereségből azonban 50 százalék tartalékba helyeztetik. A fennmaradó 50 százalék aztán a tagok számára marad.

Kíváncsi voltam arra, hogy esetleg mily nyereségre tehetnének szert 12 év alatt, ha belépnek a legújabbban kifundált szövetkezetbe. Elővettem tehát az „Első Magyar”-nak a legutóbbi öt évre szóló, az évi közgyűlés elé terjesztett jelentését. Mellekesen megjegyzem, hogy azért mentem csakis az 1880. évig vissza, mert ezen évtől fogva szűnt meg az „Első Magyar”-nak addigi majdnem kizárólagos egyeduralma a jégbiztosítás terén és szállottak alá a díjak a konkurencziának a biztosító közönségre nézve annyira üdvös befolyása folytán.

Nem akarom szó szerint idézni az „Első Magyar” jelentéseit. Csak annyit hozok fel, hogy 1880-ban a veszteség nagy mérvben igénybe vette a társaság kasszáját, 1881-ben a veszteség szinte meg volt, habár nem oly nagy, mint az előző évben. 1882-ben a jégüzlet veszteséggel zárott le, 1883-ban a veszteségek jelentékenyek voltak s részben felemésztették a tüüzlet jövedelmeit. 1884-ben jelentékeny nyereséggel éretett el. 1885-ben azonban ismét veszteséggel volt összekötve s az 1886. év is aligha fog örömdetes eredményeket felmutatni.

A fent elősorolt 1880—1885. évek cirka 800,000 frt veszteséget hoztak.

Most aztán előáll az „Első Magyar” egy köröztényével, melyben vastag betűkkel nyomva a következő szöveg foglaltatik: „átengedvén az ily formában létrehozott üzlet összes nyereségeit a szövetségi tagoknak!”

Mily feláldozó önzéstelenség. Mily páratlan nagylelkűség!

Nem folytatom tovább. Azt sem kérdelem én, hogy miért nem engedi át az „Első Magyar” a tüüzletet is valamely szövetkezetnek. De még azt sem kérdelem én, hogy van szükség az „Első Magyarra”, ha nekünk gazdáknak kell részben vagy egészben a kockázatot viselni.

Csupán azért írtam ezen igénytelen sorokat, hogy mezőgazdatisaim talán hasznukat veszik.

Ajánlom is figyelmükbe a régi latin közmondás két utolsó szavait: respice finem! hozzá tehetném még: respice funem!

Egy magyar gazda.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegye alispánjától.

Sz. 12639.—1886.

1—3

Pályázati hirdetmény.

Szolnok-Dobokamegye törvényhatóságánál több közigazgatási gyakornoki állomás van üresedésbe, melyre ezennel pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen 300 frt évi fizetéssel, 60 frt lakbér illetménnyel és nyugdíj képességgel jávalmazott állások egyikét elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi I. t. cz. 3. §-ban előírt elméleti képzettséget igazoló okmá-

nyokkal felszerelt folyamodványukat 1886. évi december hó 15-ig hozzám adják be. Deésen, 1886 évi szeptember hó 12-én.

Szarvadi Pál.

kir. tanácsos-alispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: KOVÁCS SAMU.

HIRDETÉSEK.

Sz. 854.—1886.

(206)2—2

Árverezési hirdetmény.

Melynek rendjén ezennel közhírré tétetik, miszerint Ispánmező és Dógmész községek tulajdonát képező három havi korcsmajog, folyó évi szeptember hó 29-től kezdődőleg, egészen folyó év december 31-ig bezárólag, folyó év szeptember hó 23-án d. e. 10 órakor Ispánmezőn a körjegyzői irodában nyilvános árverezés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverezési feltételek Ispánmezőn a körjegyzői irodában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Ispánmező, 1886. augusztus 28-án.

Pécsy Lajos,
körjegyző.

Sz. 120—1886.

(211)

Arverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csákgörbői tek. kir. járásbíróság 969. számú végzése által Abrahám Dávid javára, Jakab Abrahám ellen 1000 frt tőke, ennek 1885 évi április hó 28 napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 45 frt 39 kr. perköltetés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 454 frt 27 kr-ra becsült bolti árucikkekkel álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 1119.—1886.sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Pánczéleseh községébe alperesboltihelyiségében leendő eszközésére 1886. év szept. hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Cs.-Görbön, 1886. évi szeptember hó 6-dik napján.

Oroszlán József,
kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 1087.—1886.

1—1(208)

Árverési hirdetmény.

Láposdebrec község előjárósága köz tudomásra hozza, hogy Láposdebrec község tulajdonát képező 3 havi korcsmajog haszon élvezetét a képviselő-testület 3—1886 számú határozata folytán egy évre folyó évi szeptember hó 22-ik napján d. e. 9 órakor a kisdebreczeni körjegyzői irodában nyilvános árverés útján haszonbérbe adja. Az árverési feltételek a kisdebreczeni körjegyzői irodában megtekinthetők.

Láposdebrec község előjárósága.

Láposdebrec, 1886. szeptember hó 7-én.

Filip János,
f. bíró.

Bodor Sándor,
körjegyző.

Sz. 814—1886.

1—3(210)

Árverezési hirdetmény.

Alólírott ezennel közhírré teszem, miszerint a Szamosújvár-Némethi körjegyzőségben: 1. Sz.-Némethi, 2. Czóptelke és 3. Péterháza községek tulajdonát képező 3 havi italárulási korcsmajog f. 1886-ik év október hó 1-sőjétől december hó 31-ig bezárólag és pedig: Sz.-Némethiben f. év szeptember 28-án, Czóptelkén ugyan e hó 29-én és Péterháza e hó 27-én mindenütt d. e. 9 órakor a községi bírók házában, nyilvános árverés útján eladatnak.

vános árverésen ki fog adatni a legtöbbet ígérőnek.

Árverezni szándékozó 10%-ot bánatpénzül letenni köteles.

Árverezési feltételek a körjegyzői irodán megtekinthetők.

Sz.-Némethi, 1886. szeptember 16-án.

Lokián Áron,
kijegyző.

Sz. 1942.—1886.

1—1(209)

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium az 1886. évi szeptember hó 11-én kelt. 31380 számú rendeletével a Kolozsvár-bukovinai államúton lévő 47, 51 és 69 sz. műtárgyak helyreállítását 1013 frt 79 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából, az 1886. szept. hó 30-ik napján d. e. 10 órájára a Szolnok-Dobokamegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fennebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5 %-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők.

Kelt Deés 1886. szeptember 16.

Szolnok-Dobokamegyei m. k.
államépítészeti hivatal.

Sz. 3319.—1886.

2—2(200)

Árlejtési hirdetmény.

Deésváros képviselő-testületének 130. 1886. jkvi sz. alatt hozott határozata alapján Deésvárosházán építendő közbau híd felépítése folyó év szeptember hó 28-án délelőtt 10 órakor a városháza nagytermében megtartandó árlejtésen a kevesebbet ígérőnek kifog adatni. Kikialtási ár 10096 frt 22 kr., a melynek 10 %-ka bánatpénzül a bizottság elnökéhez az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy elfogadható értékpapirban leteendő.

Zártlevelű ajánlatok d. e. 11 óráig elfogadtatnak.

A közbauhid tervezet és költségvetése, valamint a feltételek a városház nagytermében a hivatalos órák alatt bármikor betekintheők.

Deésváros tanácsától 1886. szeptember 10.

Fenyő Lajos,
polgármester.

Losonczy István,
főjegyző.

Sz. 1216.—kj. 1886.

2—2 (201)

Árverési hirdetés!

Alulírott községi előjáróság részéről ezennel közhíré tétetik, miszerint a földmivelési m. kir. Minister úr ő nagyméltóságának folyó évi március hó 12-éről 12078.—886 sz. a. kelt magas leiratával engedélyezett s Besztercze-Naszod megye tkts. közigazg. erdőrendészeti bizottságának idei 1562 sz. engedményénél fogva, az irt megyében kebelezett Szent-József község tulajdonát képező „Ineucz” nevű havasból 48 holdnyi fenyves erdőterület, holdját 1600 katasztrális öllel számítva, e folyó 1886 évi szeptember hó 28-ik napján d. e. 10 órakor kezdődő szóbeli árverésen Szt.-József községben a körjegyzői irodában a legtöbbet íg-

rőnek 1886. évi január 1-től számított öt év alatti kihasználásra el fog adatni. A kikialtási ár mindegyik 1600 □ ölnyi kataszteri erdő holdért 80 frban állapittatván meg; árverezni szándékozók kötelesek a 3840 frtnyi reménylett erdőeladás vétel árának megfelelő 10%-o bánatpénzt az árverező birtokos kezéhez készpénzben vagy óvadékképes és elfogadható állam papirokban letenni.

A szóbeli árverés megkezdése előtt írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak, ha azok 10%-nyi bánatpénzzel, kellő bélyeggel és azon záradékkal ellátva, miszerint árverező az árverési feltételeket ösmeri, és azoknak aláveti magát.

Az árverési feltételek az ilvai m. kir. erdőgondnokságnál Májerén valamint a szjt.-józsefi körjegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Szt.-Józsefen, 1886. augusztus hó 25-én.

Az előjáróság nevében

Nagy László,
kijegyző.

Sz. 2513.—1886.

2—2(203)

Hirdetmény.

A Szamosújvár város közönsége tulajdonához tartozó kápolnai erdőben levő makk termésnek tetszés szerinti használata a legtöbbet ígérőnek, zárt ajánlat útján, azonnali készpénz fizetés mellett ki fog adatni.

A szabályszerűen szerkesztett, s a megígért összeg 10%-val mint bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 27-ik napja d. u. 5 óráig, mint utolsó határnapig, a polgármesteri hivatalhoz küldendők be.

Szamosújvár sz. kir. város tanácsa 1886. szeptember 9.

Placsintár Dávid,
polgármester.

Oszfián Kristóf,
főjegyző.

A deési hitel és fogyasztási szövetkezet folyó évi augusztus 22-én tartott közgyűlésén hozott határozatával feloszlását mondotta ki.

Ezen feloszlás azon felhívással tétetik közzé, hogy a néteni hitelezők követeléseiket ezen hirdetmény harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt érvényesítsék.

Mint felszámolók az igazgatóság tagjai működnek.

A felszámolás alatt álló deési hitel és fogyasztási szövetkezet igazgatósága mint felszámoló.

Deés, 1886. augusztus hó 31.

Br. Bánffy Dezső,
elnök.

3—3(191)

Bovánkovics Gyula,
vezérigazgató.

Sz. 6482.—1886.

2—2(202)

Árverezési hirdetmény.

A kucsulati tömegesített birtokossági korcsmajog folyó 1886. évi október hó 1-ső napjától kezdődőleg egy, esetleg több egymásután következő évre folyó évi szeptember hó 27-ik napján d. e. 10 órakor Kucsulátón a körjegyzői irodában tartandó nyilvános árverezésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adatni.

Kikialtási ár egy évi haszonbérre 200 frt o. é., melynek 10%-léka az árverezés megkezdése előtt bánatpénzül leteendő. Miről árverezni szándékozók oly hozzáadással értesítenek, hogy a részletes ugyan, de még csak ideiglenes árverezési feltételek alulírott főszbiró irodájában a hivatalos órák alatt bármikor is, a véglegesen megállapított árverezési feltételek pedig csak az ár-

verezés napján és helyén lesznek megtekinthetők.

A nagyilondai járás főszolgabírájától.
Nagy-Ilondán, 1886. augusztus hó 31-én.

Berzenczei fšzbíró.

Sz. 442. számvevőség.

2—3(197)

Árlejtési hirdetmény.

A sepsisztgyörgyi magy. kir. álladalmi méntelep, homorodi (köhalom mellett) sepsisztgyörgyi és deési osztályainak az 1886 év november hó 1-től, az 1887 év október hó végéig terjedő időre szükségeltető élelmezési cikkek biztosítása céljából, a Sepsisztgyörgyön f. év szeptember hó 1-én kelt és kibocsátott hirdetménnyel közzé tett alhaszonbérleti feltételek alapján, kenyér, zab, széna, alom és ágyszalma, kemény tűzifa és petroleum szállítása iránt Sepsisztgyörgyön a méntelep számvevőségi irodájában f. év szeptember hó 27-én d. e. 10 órakor, írásbeli ajánlatok tárgyalása fog megtartatni.

A szállítási szerződések, illetve feltételek helyben a méntelep-parancsnokságánál megtekinthetők vagy innen kikérhetők.

A magyar királyi álladalmi méntelep-parancsnokságától.

Sepsisztgyörgyön, 1886. év szeptember 1-én.

M Ű - Ó R Á S	
SZILÁGYI GÉZA Alulírott van szezenesen a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint a helybeli piacon egy — a jelen kor igényeinek megfelelő	Órászűzletet rendeztem be. Raktáromon tartok mindennemű zseb-, fal- és asztali órákat. Minden e szakba vágó munkákat elvállalok és jól elkészítek igen jutányos árak mellett. Azonkívül látszerészeti szerek igazítását is elvállalom s készítem; s ugyanazokra megrendeléseket elfogadok s gyorsan eszközök. — Minden nálam eladott vagy javított óra jól járásáért kezességét vállalok. — A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva magamat, pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel Szilágyi Géza, műórás. 2—3(204)
LÁTSZERESZ	
Deésen, Tüzes-féle ház.	

Sz. 6901.—1886.

1—2(207)

Pályázati hirdetmény.

A Galgó, Blenke-Polyán, Gosztilla és Falkusa községekből Galgó székhellyel alakult körjegyzői állomás lemondás folytán üresedésbe jöven, ezen 400 frt évi fizetéssel és megfelelő lakbér, irodai és uti átalányokkal javadalmazott körjegyzői állásra ezennel pályázat nyittatik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni ohajtják, hogy az 1883. évi J. t. cz. 6- §. s illetőleg az 1886. évi XXII t. cz. 74. §-a értelmében képességi bizonyítvánnyal, ezenkívül még eddigi szolgálataikat és erkölcsi maguk viseletét feltűntető bizonyítványokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kéréseiket alulírott szolgabíróhoz folyó év október hó 1-ső napjáig annál bizonyosabban adják be, minthogy a később beérkezendő ily folyamodványok tekintetbe vehetők nem lesznek.

A később megejtendő választás eredményéről pályázók külön-külön értesíttetni fognak.

A nagyilondai járás főszolgabírájától.
Nagy-Ilondán, 1886. évi szeptember hó 11-én.

Berzenczei fšzbíró.